

T(R)ÒPICS

MARCEL·LÍ BORRELL
COL·LABORADOR PERIODÍSTIC

1. Directors morts. El director de teatre és un personatge esfinx. Sovint sobrevalorat. Algú que es mou entre bastidors, lluny dels focus. Dràcula sacríleg, senyor de les nits fulgurants, s'alimenta de la por a l'avorriment que pateixen la resta dels mortals. Un vampir que quan és bo —és a dir, pervers/malvat/maliciós— no retrocedeix ni davant d'un santcrist. El director de teatre escenifica la mort com níngü. En fa poesia. No obstant, pocs directors saben muntar la pròpia. Molière se'n va anar a morir al llit en acabar, oh!

paradoxa, *El malalt imaginari*. Pasolini, mort ara fa trenta anys —1 novembre 1975— a mans d'un *ragazzo di vita*, a trenc d'alba fosca. I el darrer director —que jo conegui— en travessar l'Aqueront ha estat Jordi Mesalles (Barcelona, 1953). Ho ha fet tot sol, també en novembre, el 9. A casa. De sobte. A traïció? A mans de qui? La mort no és no poder comunicar, és ja no ésser comprés. Mesalles era un franc tirador. Per tant, solitari. Però havia estat solidari. Junt amb Joan Anguera, Joan Ollé i Pere Planella, joves directors com ell, Mesalles signava el 1982 un manifest per salvar el teatre català. Denunciaven “existeix cada vegada menys una voluntat de risc i d'evolució del mitjà, de recerca de noves vies i llenguatges”. Exigien: una llei de teatre,

una política descentralitzadora, uns canals de distribució per fer arribar a tot el país el teatre subvencionat, i uns espais d'investigació. El teatre no ha millorat massa i Jordi Mesalles no va afluirar.

Contestatari, innovador, crític amb la realitat teatral catalana, es va anar quedant sol. De tant en tant, entre classe i classe a l'Institut del Teatre, algú li deixava l'últim escenari. El dia després, un ex-còmplice, amic de nits etílic-utòpiques, en Joan Ollé, el Zape de la història, avui director en nòmina, radiofònic, televisiu, escriptor i temut personatge, exercia de necròleg del Zipi Mesalles a *El País*, i el sepultava: “Nos quisiste. Te quisimos. Estamos en paz. ¡Mesaaalles!”.. Què diantre venia a oficiar? Disculpes?

2. Directors vius. I de la mateixa manera que hi ha directors que moren sols, “entre todos lo mataron y él solito se murió”, n'hi ha d'altres que són vius. A més del mediàtic Ollé, el teatre del tripartidament correcte, va ple de rigoles i bieitos, benetsijornets i galcerans, vius ben vividors que a cada muntatge “investiguen” noves cerimònies...de confusió escèniques. ¿Què dir del flamant director del TNC, l'afrancesat Sergi Belbel, revolucionant dramaturgies i platees amb versions (ben) pagades d'autors colpidors i novíssims com el francès Marivaux segle XVIII? Belbel aspira a fer del Nacional un plató de Hollywood. I rebla el clau: “M'encantaria que en sortir del teatre, els espectadors se n'anessin a casa a fer l'amor desenfrenadament”. Són els claus de la qüestió. O de com el TNC no depèn ja de Cultura, sinó de Benestar Social.